

Werkdocument Basistakenpakket voor Regionale uitvoeringsdiensten

Versie 2.0 van 30 oktober 2009

Inleiding

In de package deal Mans/Eindbeeld van juni 2009 is onder meer afgesproken dat de Regionale Uitvoeringsdiensten (RUD's) worden belast met de uitvoering van een aantal milieuge-relateerde gemeentelijke taken die als complex en bovenlokaal te classificeren zijn.

Bij brief van 3 juli 2009¹ aan de Tweede Kamer heeft de minister van VROM de voorlopige opzet van het basistakenpakket beschreven. Daarin is aangegeven dat het basistakenpakket met betrekking tot de taken van gemeenten, zal bestaan uit milieugerelateerde taken die complex en bovenlokaal zijn.

Daarna heeft de VNG in haar brief van 10 september 2009 aan de minister van VROM voorgesteld om het basistakenpakket voor wat betreft het gemeentelijk milieutoezicht te beperken. Het VNG-voorstel is besproken tijdens bestuurlijk overleg van het IPO, de VNG de Unie van Waterschappen en het Rijk op 24 september 2009. Tijdens het bestuurlijk overleg is met elkaar geconstateerd dat ook activiteiten die onder algemene regels vallen, complex kunnen zijn. Als voorbeelden zijn genoemd galvanische bedrijven, tankreiniging, opslag van gevaarlijke stoffen boven een te bepalen drempelwaarde, autosloperijen en grote tankstations. Daarom is afgesproken om uit te werken welke onder algemene regels² vallende bedrijven qua milieutoezicht onder het basistakenpakket zouden moeten vallen.

Uitwerking van de afspraken

Daarmee zijn de VNG, het IPO, de Unie van Waterschappen, en het Rijk (waaronder het OM) aan de slag gegaan, samen met enkele deskundigen van buiten de overheid (zoals het VNO-NCW en de Metaalunie). Dat heeft geleid tot een gedetailleerd overzicht van niet-vergunningplichtige activiteiten die als complex, als niet-complex of als complex bij overschrijding van drempelwaarden zouden moeten worden aangemerkt. Daarbij is ook gezien welke activiteiten of bedrijven in verband met de ketengerelateerde milieuhandhaving tot het basistakenpakket van de RUD's moeten behoren.

De zogenaamde type A-activiteiten, waarvoor geen meldingsplicht geldt, zijn hierbij verder buiten beschouwing gelaten: deze zijn niet complex en het milieutoezicht daarop kan bij de gemeenten blijven. Ook de amvb-activiteiten waarvoor een vergunningplicht geldt³, zijn buiten beschouwing gelaten: deze zijn namelijk reeds als complex aangemerkt en het milieutoezicht daarop komt onder de regionale uitvoeringsdiensten (RUD's) te vallen.

Vervolgens is het activiteitenoverzicht vertaald naar een overzicht van branches. Binnenkort komt bovendien een praktische vertaling naar de bijbehorende SBI-groepering volgens de StandaardBedrijfsIndeling 1993 van de Kamers van Koophandel voor gemeenten en provincies beschikbaar. De beschrijving van het basistakenpakket moet immers zo helder en eenvoudig mogelijk zijn. Ook mag er straks geen onzekerheid bestaan over de vraag of bedrijven nu onder het milieutoezicht van de RUD of van de gemeente vallen. Dat is niet alleen belangrijk voor de gemeenten en de RUD's, maar ook voor de bedrijven zelf en voor de waterschappen, landelijke inspecties, het OM en de politie met wie wordt samengewerkt.

Richtinggevend werkdocument

Het resultaat van de gezamenlijke uitwerking van de bestuurlijke afspraken is neergelegd in het voorliggende werkdocument Basistakenpakket voor regionale uitvoeringsdiensten. Dit document beoogt richting te geven aan de invulling van het basistakenpakket, inclusief de daaronder vallende amvb-bedrijven.

¹ 29 383, nr. 132

² Activiteitenbesluit, het Besluit landbouw, het Besluit glastuinbouw en het Vuurwerkbesluit

³ Zie de lijst van vergunningplichtige inrichtingen in bijlage 1 bij het Activiteitenbesluit.

Het geven van richting is nodig om tot RUD's te kunnen komen. De provincies en de gemeenten hebben houvast nodig om de regionale uitwerking met elkaar te kunnen bespreken.

Bij het opstellen van dit werkdocument is het zeker niet de bedoeling geweest om het basistakenpakket in beton te gieten. Het is niet alleen onmogelijk maar ook ongewenst om het basistakenpakket van bovenaf messcherp te scheiden van de taken die bij de gemeenten kunnen blijven. Het werken met branches en bijbehorende SBI-groepering biedt de mogelijkheid om in het overleg tussen de 'RUD in oprichting' en de betrokken gemeenten enig lokaal maatwerk aan te brengen met behulp van de onderverdeling binnen de SBI-groepen. Het is echter wel belangrijk dat het basistakenpakket voldoende stevig is om in alle regio's tot goed functionerende RUD's te kunnen komen en daarmee de door de Commissie Mans geconstateerde fragmentatie, gepaard gaande met vrijblijvendheid in samenwerking en uitvoering, sterk terug te kunnen dringen. In dat verband is van belang dat de deelnemende gemeenten en de provincie in het overleg met de 'RUD in oprichting' zelf kunnen besluiten om ook andere taken dan de basistaken aan de RUD op te dragen. Dat zal in ieder geval voor de hand liggen voor de gemeenten die nu al andere taken dan de basistaken laten uitvoeren door gemeenschappelijke diensten.

Versie 3.0 van het werkdocument Basistakenpakket voor regionale uitvoeringsdiensten zal worden vastgesteld in het bestuurlijk overleg dat voor het eind van 2009 zal plaatsvinden. Die versie zal dan weer breed bekend gemaakt worden.

De komende periode zullen in de verschillende regio's concrete afspraken worden gemaakt over de invulling van het takenpakket van de RUD's. Zoals al is aangegeven, kan het pakket daarbij door de deelnemende gemeenten en de provincie worden uitgebreid, vanwege het toepassen van kwaliteitscriteria, uit het oogpunt van efficiëntie of omdat sommige regio's het niet wenselijk zullen vinden om een "knip" tussen bepaalde activiteiten aan te brengen. Bij het bestuurlijk overleg van 24 september 2009 is vastgesteld dat de ervaringen die worden opgedaan met dit bottom up proces kunnen leiden tot aanpassingen (in de zin van verdere uitbreiding) van het basistakenpakket. Een evaluatie op dit punt zal in ieder geval plaatsvinden voordat een wettelijke regeling van het basistakenpakket conform de package deal in procedure wordt gebracht. Bij die evaluatie zal tevens worden bezien of het basistakenpakket inderdaad voldoende stevig is om in alle regio's tot goed functionerende RUD's en een behoorlijke samenwerking en informatie-uitwisseling met de waterschappen, landelijke inspecties, het OM en de politie te kunnen komen.

Basistakenpakket RUD's

1. De voorbereiding van de omgevingsvergunningverlening (na inwerkingtreding van de Wabo) voor activiteiten waarvoor GS momenteel bevoegd is om milieuvergunningen te verlenen op grond van de Wet milieubeheer en het Inrichtingen- en vergunningenbesluit Wet milieubeheer (betreft omgevingsvergunningen in hun geheel).
2. De voorbereiding van de omgevingsvergunningverlening door GS voor de verwezenlijking van een project van provinciaal belang, waarbij met toepassing van artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder ten derde, van de Wabo, van het bestemmingsplan wordt afgeweken (betreft omgevingsvergunningen in hun geheel).
3. De voorbereiding van de omgevingsvergunningverlening voor het oprichten en in werking hebben van inrichtingen die onder het bevoegd gezag van B&W vallen of in de toekomst komen te vallen (betreft hier alleen het milieudeel van deze omgevingsvergunningen).
4. Het milieutoezicht op de volgende omgevingsvergunningplichtige activiteiten:
 - sloopwerkzaamheden in opdracht van bedrijven of instellingen,
 - het oprichten en in werking hebben van een omgevingsvergunningplichtige inrichting waarvoor B&W of GS⁴ het bevoegd gezag is. Dit betreft in totaal circa 45.000 inrichtingen, iets meer dan 10% van het totaal aantal inrichtingen.
 - activiteiten waarvoor krachtens provinciale verordening een vergunning is vereist,
 - activiteiten die op 1 januari 2009 aanlegvergunningplichtig zijn op grond van de Wro,
 - activiteiten met stoffen, preparaten en GGO's die onder een amvb op grond van titel 9.2 Wet milieubeheer vallen of producten en toestellen die onder de Wet geluidhinder, de Wet inzake de luchtverontreiniging, titel 9.4 Wet milieubeheer of titel 10.3 Wet milieubeheer vallen en die worden uitgevoerd door de houder van een omgevingsvergunning.
5. Het milieutoezicht op niet-omgevingsvergunningplichtige inrichtingen die vallen onder de meldingsplicht van het Activiteitenbesluit of onder het Besluit landbouw, het Besluit glastuinbouw of het Vuurwerkbesluit inrichtingen en die deel uitmaken van een hierna genoemde branche of een hierna genoemde activiteit uitvoeren:
 - glastuinbouw en open teelt
 - veehouderijen⁵ met uitzondering van melkrundveehouderijen
 - champignonkwekerijen
 - loonwerkers
 - metaal- en elektrotechnische industrie
 - scheepswerven⁶
 - afvalsector (opslag en be- en verwerking, inclusief autodemonstratie)⁷
 - industriële vervaardiging van voedingsmiddelen
 - textielindustrie⁸
 - kunststofindustrie (verwerking thermoplasten)⁹
 - schietbanen¹⁰

⁴ Indien GS het bevoegd gezag is gaat het niet alleen om het milieutoezicht maar om het toezicht op de gehele omgevingsvergunning.

⁵ Indien de vergunningplicht komt te vervallen in de tweede en derde tranche van de Tweede fase van de modernisering van de algemene regels, zie TK 29 383, nr. 133

⁶ Zie noot 5

⁷ Zie noot 5

⁸ Zie noot 5

⁹ Zie noot 5

- betonmortelindustrie en betonproductenindustrie, waaronder de vervaardiging van cement, gips en kalk¹¹
- windturbines
- warmtekracht- installaties
- vervaardigen papier en kartonwaren
- crematoria
- grafische industrie
- textielreinigingsbedrijven
- timmerfabrieken waar coaten plaats vindt
- chemische behandeling van natuursteen
- opslag vuurwerk
- rioolwaterzuiveringsinstallaties¹²
- bodemsaneringen
- laboratoria
- bunkerstations¹³
- foto-ontwikkelcentrales
- havensector.

Het betreft in totaal circa 77.000 inrichtingen (iets minder dan 20 % van het totaal aantal inrichtingen). Deze inrichtingen vallen in hun geheel onder het milieutoezicht van de RUD's. Circa 280.000 niet-vergunningplichtige inrichtingen (70 % van het totaal aantal inrichtingen) blijven derhalve onder het milieutoezicht van de gemeenten.

6. Het milieutoezicht bij de opsporing en winning van natuurlijke hulpbronnen voor zover het die activiteiten betreft.
7. Het milieutoezicht bij het tot stand brengen en beheren van werken en infrastructurele voorzieningen door bedrijven of instellingen voor zover het die activiteiten betreft.
8. Het milieutoezicht bij bedrijfsmatige activiteiten die vallen onder het Besluit bodemkwaliteit voor zover het die activiteiten betreft.
9. Het milieutoezicht bij bodemsanering, sanering van bedrijfsterreinen en lozing van grondwater bij bodemsanering en proefbronnering voor zover het die activiteiten betreft.
10. Het milieutoezicht bij bedrijfsmatige activiteiten¹⁴ met betrekking tot gevaarlijke afvalstoffen, bedrijfsafvalstoffen en ingezamelde huishoudelijke afvalstoffen, asbest, vuurwerk, bouwstoffen, grond, baggerspecie, meststoffen, dierlijke vetten, radioactief schroot, destructiemateriaal, explosieven voor civiel gebruik of andere gevaarlijk stoffen, voor zover het die activiteiten betreft. Het gaat hierbij om het ketengerichte milieutoezicht.

Uitzondering

Indien een onder punt 4 t/m 10 bedoelde activiteit plaatsvindt in of met een Defensie-inrichting waarvoor de minister van VROM het bevoegd gezag betreffende de omgevingsvergunning is, of in of met een mijnbouw-inrichting of mijnbouwwerk waarvoor de minister van Economische zaken het bevoegd gezag betreffende de omgevingsvergunning is, vinden toezicht en handhaving plaats door de betrokken Rijksinspectie.

¹⁰ Zie noot 5

¹¹ Zie noot 5

¹² Zie noot 5

¹³ Zie noot 5

¹⁴ Waaronder afvalmakelaardij en activiteiten als bedoeld in hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer